

Goşgular Ýygýndysy

NOBAT SOWBETOW

© 2022 Nobat Sowbetow

Nobat Sowbetow

Goşgular Ýygýndysy

Ähli hukuklar goralandyr. Bu neşiriň hiç bir bölegini neşirçiniň rugsady bolmazdan ýa-da awtorlyk hukugynyň düzgünlerine laýyklykda köpeltmek, gözlemek ulgamynda saklamak ýa-da islendik görnüşde elektron, mehaniki, fotokopiýa etmek, ýazga almak ýa-da başga bir görnüşde geçirmek bolmaz.

Çapa Taýarlan: www.didar.sovbetov.com

Toplan & Tertibe Salan: Didar Sowbetow & Yhlas Sowbetow

NOBAT SOWBETOW
GOŞGULAR ÝYGÝNDYSY

Kakamyz *SOWBETOW Nobata,*

**Onun 2000-2018 Yyllary Arasynda Yazan Goşgulary,
Pikirleri we Garalamalarynyň Jemi Şu Kitapda
Birleşdirilen**

OGULLARYNDAN SOWGAT!

MAZMUNY

İldir Men	6
Pikirlerim	11
Türkmeniň Taryhyna Gysgaça Syn!	22
Garaşsyzlyk Alandan Soň WATANYM	25
Gönden İnen Garadaş	27
Jelalleddin	29
Dünyäde adyň belli Magtymguly	35
Adamzat	36
Bir Ay Göryan Öyümde	37
Atam - Enemi ýatlap	40
Bagtly Ene Sen BAHAR!	44
Ýaşlykdaky Endigim	46
Köfuklide Şehit Bolanlara Bagyşlanýar	48
Myrat Turanly	54
Gitdiň sen Şöhrat!	55
Süýtdeş inim Durdybaý	57
Dolan aý sen dolanaý	60
Gara Göz	63
Gülнар	67
Sen Söýgüli ýarym Bolsaň	74

Goşgular Ýgyndysy

NOBAT SOWBETOW

İldir Men

Agşam başlap älem ýyldyz bazaryn,
Sowup dur ählisin daña galdyrman.

Guma garyp ençe ärleń nazaryn,
Gidip dur amanat äňe bildirmän

Alansoń erkimi geçmiş heseri,
Göze süldüm küt-küt taryh eseri,
Agdardym gijeler niçe asyry,
Dowamly jümläni soňa galdyrman.

Geçmişi näbelliń bormy geljegi?
Köpmi nesliń yedi arka biljegi?
Gelen geçer, ýokdur asla galjagy,
Aslyn yzlan biler bilin galdyrman.

İlki dilde: « ADAM » sözi bolupdyr,
Ne üçin ol TÜRKÍ dilde galyptyr?
Belki Babam harplar içre ELİFDİR,
Ene dili gadym bolan ildir men.

Emir bilen Adam ata ýarapdyr,
How enemiz gapyrgadan döräpdir,
Ogly Habył Ably ýere küräpdir,
Dogan - duşman bir inipdir bildirmän.

Gargyş alan Hablyň ýedi neslini,
Sif inen geçrip ýüz kyrk ýyl paslyny,
Taryhdan gör adamzadyň aslyny,
Okasaň bilersiň başyň galdyrman.

Mün ýigrimi alty ýyldyr arasy,
Sifdir Nuhyň sekizinji arkasy,
Oň üç ogly dogan eder her kesi,
Sim, Ham, Ýafet ýatyr başyň galdyrman.

Simden-Assur, El, Lul, Arfsal, Arandyr;
Ham nesli - Huş, Misraim, Fut, Hanandyr;
Ýafet ogly Firas ýedi dogandyr,
Atalarmyz ýatyr gabak galdyrman.

Firas-Fars-Pers, Baba il-Wawil boldy,
Sim-Semit, Ham-Hamit dürli dil boldy,
Assur, Hanan-Hetdi döwlet, il boldy,
Sidon, Elam gitdi göwün doldurman

Dörüp Burdur, Jeýtun, Kelte minaryn,
Görüp Altyn depäň gadym hünärin,
Bildik baş-on mün ýyl arada baryn,
Awyç babaň nesli bolan ildir men

Döwür geçip, Hetdi-Alan birikdi,
Akhun, Eftal, Oguz iller örükdi,
Guruldy döwletler barha berikdi,
Atalary dünýä belli ildir men.

Dört mün ýyl ön guran Hetdi döwletin,
Bogaz köýde Hattu-şaş dek paýtagtyn,
Saplan at-ýarag, dokma senagatyn,
Türkmen diýer asly Akhun ildir men

Salak - Salyr - Sal, at beren Arfaksal,
Kawkaz, Krym, Don, Sibirde il, derýa Sal,
Azýer, Türk, Fars, Çynma-Çynda Salak il,
Salyr Gazan nesli diýer - Saldyr men.

Müsür bilen onbaş asyr jeň guran,
Atalarmyz watan üçin jan beren,
Hetdi ata ýurdy flistýana buýran,
Ar alýança Oguzlar nesli Türkmen

Atalarmyz çar tarapa at salan,
Hetdi, Akhun - Parfy duşmandan alan,
Rimli- Müsürliler köp toba gelen,
Ärler diýen: "Duşman görsem Şirdir men".

Älem - ogul ady Oguzdan galan,
Gün, Aý, Ýyldyz, Gök, Dag, Deňiz Han bolan,
Deňizden Seljuk – Sanjar Soltan bolan,
Osman diýen: “Rumda Beyik Şadyr men”.

Ýedi ýüz ýyl bolan oguzlar pasly,
Döwleti giňelen, köpelen nesli,
Salyr, Ýazyr, Azýer – il bolan esli,
Diýen bary Türki dilli ildir men.

Çyk atda - Çukotda geçelge guran,
Ene yer-Materik– Anadyr bolan
Aýhanlyk –Aýnylar Ýaponda galan,
Gündogarda ösen döwlet ildirler

Ýyldyzdan Begdil– Atsyz Horezm şasy,
Arslan, Tekeş, Muhammet oň balasy,
Göne galdy minarasy, galasy,
Duşmanlar diýýänçä indi çöldür sen

Jelalleddin duşmanlara zarp urdy,
Çingiz han görmändir onuň dek merdi,
Gypjaklary gyrdy dönüklük derdi,
Horezime ýagy diýdi küldür sen.

Ýedi ýüz ýyl döwlet gitdi bu ilden,
Ýagy indi sagdan, soldan, It ilden,
Asyl nesil gördi muny ykbaldan,
Stolet, Galkin diýdi golast ildir sen.

Türkmen Miçgeý Miçigana at bolan,
Çykalgada Çikaga dek kent guran,
Mämlýukden mämeli täk tire galan,
Çar künjege nesli ýaýran ildir men.

Lenin gelip deň hukuklyk erk eden,
Köp illerini tabynlygyn berk eden,
On baş halka özbaşdaklyk terk eden,
Dogan iller diýen bile sildir men.

Garaşsyzlyk sapar etdi ýene-de,
Sabyrly il ýetdi bagtly senede,
Türkmen döwlet ady ýaňlap panyda,
Diýdi: “Jeňe geň - agzybir ildir men”.

Ýaýrapdyr Ata dil bütin älemde,
Bu gün boldy döwlet dili ilimde,
Söz-bag güli, galam– gural elimde,
Erkana şiresin tirsem baýdyr men.

Geçmiş şygyr – dessan beýany önden
Taryhymyz indi açylýar çaňdan,
Türki halklar gatnaşşyp gün – günden,
Diýer bary: " Bir ataly ildir men".

Setirlerim Türkmen haly erşi dek,
Atalaryň jepa çeken gerşi dek,
Timarlansa, saz – gurallar kirşi dek,
Taryhyn äleme ýaýma ýoldur men.

Taryhçy däl, belki köpdür hatamyz,
Şahyram däl, ýokdur alan patamyz,
Ýañkentde galypdyr Gorkyt atamyz,
Her künjekde nesli galan ildir men.

Adam ata How enäniň Watany
Daglary görendir Sif, Nuh atany
Dag üst köli - gämisiniň batany
Ata yurt eýesi - türki ildir men

Aýdan Nobat Tagan şehit agtygy,
Aslym Mürze-Hetdi - Salak pudagy,
Ýigrimi dört kök jem miwäni düwdügi,
Diýer Oguz : "Beýik döwlet – İldir men"

Я по специальности инженер,
а не историк. Любовь к
истории своего народа у

меня начался в дали от Родины в г.
Одессе – студенческие годы (Там же
впервые приходилось встречаться с
Гагаузами).

Изучая историю я шел к своим
предкам как к бесконечности. По пути
встречались не мало паутин из которого
трудно было вытянуть нужную нить. В
таких случаях пришлось пользоваться
множеством исторических литератур
среди которых бесценным источником
являются труды туркменского ученого
А. Джыкгыева и новые источники
других ученых с мировым именем,
об истории туркменов, огузов, аланов,
хеттов, и парфов.

О любви к истории своих предков
часто начитывал мне отец (Умер 1992
г.) , который рассказывал о родословии
туркмен, о племенах, о воинственности,
храбрости и что туркмен должен знать
не менее 7 – поколения своих предков,
а так же о своих предках следующее :
Мы из иомудов Байрам шалы - Салак -
Ак салак - Хетди - Мирзе. Нам близкие
по родословию пдемена Сердары,
Гокгушакы, Заманлы, Ак эркеки,
Боюнбашы и все племена исходившие
от хеттов что в основном совпадал

с данными о родословии в трудах А. Джыкгыева (Очерки происхождения и формирования туркменского народа в эпоху средневековья). От отца я узнал, что дедушка мой Таган как считали Щехитом (Ныне участок Сталина / бывший 2-ой Копукли / в Д/Б «Ашгабат» Акдепинского етрапа, Дашогузского веляята), прадед Мырат сопы похоронен на Васе – Диярбекире в овлия Чыралы Баба, а прапрадед Маметгылыч как со своими братьями Хангылыч, Овезгылыч так же проживали там же / О них пока не уточнил все сведения /, прапрапрадед Язгылыч как вместе соплеменниками ёмут салаками / Сердарлар, Хетди - мурзелер / пошли воевать с Хивинским ханом из-за возникшего конфликта из-за отказа уплаты налогов и из-за казни ханом соплеменника - родственника как кровная мест, и он был убит в этом сражении, захоронен в Овлие Палван ата в г. Хиве (ныне Узбекистан), считали Щехитом. Прапрапрадед Ата как – о его истории пока сведения не собранный.

Эти отцовские рассказы, рассказы Момалак как двоюродного брата отца (проживающего к/з «Ватан» К/Ургенчского района, 1924 г. рождения) - первичные сведения об истории своих непосредственных предках и любопытства к остальным

 предкам заставил мне изучать и дойти до истории Белых Гуннов(Ак Хунлар-Ак сунклер), Хеттов , Аланов, Парфов, Саков, Уйгуров, Хорезмицев(возможен Фарасминцев, от царя Фарасман или Фарасмен) , Мидийцев, Лидийцев и др.

 Трудно было осознать что подплемена иомудов т.е входившие тайпы, колены в состав иомуда оказались по разъяснениям источников намного старше самых иомудов, что было для меня невероятным.

 После того как прочитал множества исторических литератур, прочитал об истории человечества в Библии, где возраст наследников Адама и Евы до рождения Исы я насчитывал их общий возраст более чем 7- тыс. лет(А значит, 7тыс. лет + 2 тыс. лет = 9 тыс. лет) , по некоторым данным современных ученых возраст человечества на земле имеет большие расхождения друг от друга и колеблется от 15 тыс. до 300тыс.лет. Я в Библии нашёл ответ на вопросы о своих предках – ХЕТТАХ. Хетт по Библии сын Ханаана, внук Хама, правнук Ноя (Нух). А Ной восьмое поколение Сифа - ТРЕТЬЕГО сына Адама. А от сыновей Адамовой Кайн(Хабыл), Авель(Абыл) ни кто не осталось, Авеля убил свой брат Каин, а семь поколения Каина были прокляты Богом. Так же стало ясно названия

многих народов, племен, городов. местностей и государств - это имя Ноевых наследников , например - Ассур-Ассирия, Фарас, Фарасмен—близок к Хразмину, Хетт—На территории современной Турции было создано первое Великое Рабовладельческое Государство Хеттов со столицей Хатту - Шаш (в Богаз кей) 4 тысяча лет назад – первое государства, Сал – Есть племена у туркмен Салыры, Салакы, есть реки Сал идр., Мицраим – Мисир(т.е. Египет), Евей—близок к еврейю, и др., Израиль – есть государство Израиль, Синей – есть местность Синей, Элам - есть местность, Мадай—есть Мадайцы(Венгры ?), Корей - Корейцы, Армянин - Армянин, Иордан - Иордания, и многие другие.

В истории Туркмен мне стало ясно древность его происхождения и были ниты идущие в Ирак , Иран, Израиль, Сирию, Палестину, Турцию , на Кавказ, в Центральную Азию и на Алтай

Почему – то туркмены завоевав пол света и на 300 лет держав господства, именно там на территории современной Турции (Где 4тыс.лет назад было царство Хетт),остановились и решили объединив множества племен создать там единое государства турок –Турцию, вернувшись через 2 тыс. лет после распада Хеттского царства который был определен Хетту

 их прапрадедам Нойем (Нухом) , т.е в прапрапрапрародину , когда они могли бы так же сделать свою столицу в других завоеванных райских уголках в Болгарии, в Крыму или на Балканах.

 А остановились именно на территории бывшего царства Хеттов. Видимо их горячо тянула к себе прапрародина, оставшие ещё сохранившиеся крепости, схожие к своим крепостям и может быть многие другие о которых умения нет сведения.

 Об общей параллели Хеттов и Туркмен в своей книге «Туркмены» (стр.27)пишет и М. Дурдыев, историк С. П .Толстов..Особенно отмечают сходства мужской и комплекта женской одежды хеттов, строительства крепостей (Хату шаш на территории Турции), архитектура, искусства, кони - скакуны не уступавшие в ни чем тогда в битвах с Арабами и Арабским скакунам. На Хеттском языке не было женского, мужского рода, чего нет и на Туркменском. Всё это так же говорит о древности происхождения, о единстве, смежности основных баз ассимиляции этих народов.

 Параллелей можно приводить много, но среди них главными являются что Хеттское царство возникло 4 – 5 тыс. лет назад и распал 2800 лет назад, (т.е 800 лет до нашей эры). Просуществовал как военно-

рабовладельческое государство в постоянном противостоянии, сражаясь с древним Египтом (Мисраим и Хетт – братья, дети Ханаана, а Мицраим есть Мисир, а Мисир и есть Египет) и другими соседствующими великими древними государствами и были побеждены «заморскими племенами» в 800 г. До нашей эры и распал, полностью потерял существование, государственность.

Что значить существовать 2000 лет в противостоянии со сильными, по тому времени самыми мощными государствами непосредственно в соседствии? Для сравнения можно привести ныне СССР и США, хотя и не являются соседями, но противостоять СССР какой бы мощным не был не смог и распал всего лишь через 70 лет. А раз так длительно 2000 лет одерживая победы могли противостоять над сильными древними государствами у них было чем противостоять мощным врагам, т.е были кони превосходящие арабских, были лучшие оружия, были превосходящие соседей производства и экономика, строительство, архитектура и планировка, ткацкое производства, ковроделие, наука, тактика ведения боевых действий и т.д. .

ВОПРОС : Куда могли деться после распада государства Хеттов все их достижения ? Лучшие кони?

 Ковроделие? Сегодня всем известно таковыми являются ТУРКМЕНСКИЕ. По сообщениям по радио из Ашхабада и из Москвы в 1993/94 гг. - возраст найденного ИОМУДСКОГО ковра на Алтае переданного в Мовковский музей при определении возраста оказалось 2500 лет , а в те времена не только иомудов , но и туркмены, как народ не формировались . Но тогда Хетты распавшего государства близкие к нам и овладавшими всеми этими производствами, достижениями были. Но они уже со своими всеми талантами вошли в состав других разных племен, народов, государств (Лидицев, Ахаменидцев, Мидийцев, Гуннов, Аланов, Албанцев, Каспцев-Хазарцев, Уйгуров, Сарматов, Парфиян, Фарасминцев - Хорозминцев и т. д. . И происходило ассимиляция их с теми народами в состав которого они вошли, но при этом сохранили искусство, культуру и др. достижения своего народа. Вот яркий пример : В составе Туркмен – иомудов - Салаков (Салыры – Сал , Арфаксал правнуки пророка Нух) входящими в состав Ак салака считают себя Хетды , в состав которых включают себя племена Мурзе, Мамели (возможен наследники Мамлюков) , Бегдилы (Бегдил - Сын Йылдыз хана , внук Огуз хана – племя Джалаледдина, сына Мухаммет шаха, внук Текеша, правнук Алп-

Арслана - Наследники атсыза. Хетты, так же как они, как бы не по терпели поражения не могли полностью исчезнуть. А письменность и язык за несколько столетия совместного проживания могло слиться с теми, в состав которых они вошли. Ведь так было и с Аланским языком, который в древнем Хорезме стало тюркским языком. И еще один не маловажный деталь которым трудно не согласиться. Это подтверждение того что основная часть Хетт присоединились или вошли в состав Аланов. В настоящее время наследниками Аланов считают Дагестанцев , Осетинцев где многие сохранили свое родоначало – фамилии: Хеттов, Хетдаров , Хетиев , Хетагуров и т. д. Язык Хеттов считают индо-иранской группы. Аланский Осетинский язык так же входит в эту группу как иберийско – кавказская подгруппа. Так в последствии в течение 500 – 1000 лет Аланский язык оказал большое влияние Хорезмскому языку.

Такое происходит в наше время. Вот мне самому до сих пор удобно пользоваться, русским языком , хотя уже как распал СССР просуществовав 70 лет, прошла 15 лет. Хеттам после распада легче было слиться со северными соседями - Лидия, Мидия, Аланы, с которыми не враждовали - как с арабами. И они слились с другими

 народами не 70 лет. А за 500 – 1000 лет хеттский язык исчезла, хетты слившись с другими народами приняли их язык, а своей культурой, искусством, производством и др. знаниями - дополнили умения , знания умения этих народов .

 Хетты, тогда просто не могли не знать о своем происхождении – как Ноевых (Нух) наследников , так, как это для них было не такая далекая история. Если это так, они были вправе называть себя Белыми Гуннами (Ак гун - Ак хунлы – Ак сунк, что говорить об их происхождении), то есть, хотя их и победили заморские племена они не рабы, а сами были рабовладельцами и вправе себя называть Белыми Гуннами или же слиться с ними как с близкими по происхождению. После периода распада Великого Хеттского Рабовладельческого Государства , почему – то , начинается появления формирования племен Белых Гуннов и Аланов и что наталкивает на мысль - Не являются ли они их наследниками ? Не ужели это случайное совпадения ?

Türkmeniň Taryhyna Gysgaça Syn!

Ilkinji söz Adam - at, neneň türkmeňde galan
Aýdyň maňa adamlar - Kim ata - baba bolan?

Wawilon - Baba ili, Balamber – Ber Balamy
Aýan ediň Alymlar - haýsy il gadym bolan?

Dünýäde taý bolmandyr, olara şol döwürde
Ýyndam atda, batyrlyk - takatlykda, sabyrda
Puşman eden inen duşman, Watanymyza - yurda
Öçmez atalar ady bütün dünýä taryhda

Het-Alan, Akhun - Balamber - Oguz dek atalar

Atilla dek ogully, batyr geçekleri bar

Nesilleri birigip – Türk halk bolan ady bir

Aziýa - Ýewropada döwlet guran agzybir

Dünýäde taý bolmandyr, olara şol döwürde
Ýyndam atda, batyrlyk - takatlykda, sabyrda
Puşman eden inen duşman, Watanymyza - yurda
Öçmez atalar ady bütün dünýä taryhda

Tutulan bu atlaram, Oguz diller birigi
Üýtgetmäh gerçek adyn: Atilla – il Atasy,
Ýyl, asyrlar tertipde, gel açalyň taryhy
Ata - baba atlaryň, barmy hany hatasy?

Dünýäde taý bolmandyr, olara şol döwürde
Ýyndam atda, batyrlyk - takatlykda, sabyrda
Puşman eden inen duşman, Watanymyza - yurda
Öçmez atalar ady bütin dünýä taryhda

Akhun , Eftal , Uýgur, Oguz – bir türki halkdyr
Ata ilden barysy - garyndaşdyr dogandyr
Gorkut ataň aýdany türk äleme wagyzdyr
Iç-Dyşoguz, Az ýerler - artsyn, agzybir bolsun

Dünýäde taý bolmandyr, olara şol döwürde
Ýyndam atda, batyrlyk - takatlykda, sabyrda
Puşman eden inen duşman, Watanymyza - yurda
Öçmez atalar ady bütin dünýä taryhda

Oguz han asly - Akhunlardan Gara han ogly
Akhunyň ady berlen - Gün handyr Oguz ogly
Bu gün ol nesillerden ençe Döwlet guruldy
Gülläp öser türki il – mydam agzybir bolsa

Dünýäde taý bolmandyr, olara şol döwürde
Ýyndam atda, batyrlyk - takatlykda, sabyrda
Puşman eden inen duşman, Watanymyza - yurda
Öçmez atalar ady bütin dünýä taryhda

Aslyny Akhun saýýar türki halkyň barysy,
Türkmen, Türk, Seljuklar dek, artandyr neberesi
Garaşsyz Döwletlerin gurdy olaryň nesli
Gülläp öser türki il – mydam agzybir bolsa.

Dünýäde taý bolmandyr, olara şol döwürde
Ýyndam atda, batyrlyk - takatlykda, sabyrda
Puşman eden inen duşman, Watanymyza - yurda
Öçmez atalar ady bütün dünýä taryhda

Garaşsyzlyk Alandan Soň WATANYM

Ene toprak nesle miras gowuşdy
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM
Türkmen Döwlet ady dünýä çawuşdy
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM

Özbaşdak gadamly öňe barýarsyň
Halkyňa gaz, tok, duz, suw mugt berýärsiň
Täze öýler, köp binalar gurýarsyň
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM

Çet iller diýýärdi ýatan bir çöllük
Hiç kim öýtmezdi nebit – gazyň senlik
Baylygyňa älem bildirdi geňlik
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM

Özbaşdak gadamly öňe barýarsyň
Halkyňa gaz, tok, duz, suw mugt berýärsiň
Täze öýler, köp binalar gurýarsyň
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM

Türkmen-türk doganlar bir ýola düşdi
Doganlarymyz bize ýardamyn joşdy
Ymaratlar ymarata ulaşdy
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM

**Özbaşdak gadamly öňe barýarsyň
Halkyňa gaz, tok, duz, suw mugt berýärsiň**

**Täze öýler, köp binalar gurýarsyň
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM**

**Şygrym toýuňa sowgadym bolsyn
Çagyryrys baýrama dostlaryň barsyn
Watanyň baky Özbaşdak galsyn
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM**

**Özbaşdak gadamly öňe barýarsyň
Halkyňa gaz, tok, duz, suw mugt berýärsiň**

**Täze öýler, köp binalar gurýarsyň
Garaşsyzlyk alandan soň WATANYM**

Gönden İnen Garadaş

Çäksiz gönde döräpsin – geň, tebigy
Bilmen näçe ýaşynda sen garadaş
Ýyldyzlar arasyn eýläp seýil bagy
Könürgenji mesgen tutduň garadaş

Gazaply indin sen ot – ýalyn bile
Gara ýere girdin ot – külün bile
Ah urup , ýañ etdin bat - ýeliñ bile
Zarbyn bilen ýer sarsydyryn garadaş

Belki bug-çyg, artan – süşen özeniñ
Belki Tañryn özi seni düzeniñ
Belki sebäp, gönde tertip bozanyñ
Ýerde Şa adyn aldyn garadaş

Belki sen älem baba planetasy
Belki – de sen ýeriñ günüñ atasy
Belki buýruk ýerde baky ýatasy
Üç ýüz altmyş eren ýanyñ garadaş

Milliard ýyllar habarlydyr ýaşyñdan
Ne hadyslar geçendir seň başyñdan
Barmy biljek seň bitiren işiñden?
Baky gelip düşdün ýere garadaş.

Syýahatyň soňy Sapar aý ony,
Sowa geçdiň üç ýüz altmyş ereni
Ýa tirsege galdyrdyňmy Mätini
Gönden şa ýol açyp indiň garadaş

Aýan etdi gudrat maňa şu sany.
Ilki dört aý, soň elli iki günü
Ýene ýetmiş alty sagat ne many?
Garagulak ilçimi sen garadaş

Ýagşy niýet – gelen döwlet biliner,
Belki onda ýerli Mekke salynar
Dumly – duşdan zyýarata geliner
Hoş habarçy bol hernä garadaş

Jelalleddin

Oguz - Türkmen beglerinden sen şazada batyr
 Gypjaklar dönsede etmänsiň duşmandan hatyr
 Munda at - ýaragly söweşen ýerleriň ýatyr
 Asyrlary geçip gelýär adyň Jelalleddin

Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
 Goýulsa oňa heýkel, ilde Batyr artardy
 Türkmen öz Batyryna - tagzımlap, baş egerdi
 “Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi

Türkmeniň taryhynda ömürlük yz galdyrdy
 Sekiz ýüz ýyl mundan öň - şazada Jelalleddin
 Türkan hatyn – gypjak eneň şalygyňa ters durdy
 Şa tagtyn gypjak gelniň ogly Ozlaga buýrdy

Muhammet şa gylyç, jygasyn saňa gowşurdy
 Döwleti duşman syndyran çagty Jelalleddin
 Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
 Goýulsa oňa heýkel, ilde Batyr artardy

Türkmen öz Batyryna - tagzımlap,baş egerdi
 “Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi
 Türkmen taryhynda öçmez adyň Jelalleddin
 Ömürlük ýaşayaň sen şazada Jelalleddin

Nusaýda mün iki ýüz ýigrimbirde jeň gurduň
Üç ýüz atlyň bilen ýedi ýüz duşmany gyrdyň
“Mongol ýeňilmez” – adyny sen ýere urduň
Kyn döwür atlydy saňa şalyk Jelalleddin

Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
Goýulsa oňa heykel, ilde Batyr artardy
Türkmen öz Batyryna - tagzymlap,baş egerdi
“Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi

Türkmen taryhynda öçmez adyň Jelalleddin
Ömürlük ýaşaýaň sen şazada Jelalleddin
Bu ýeňiş horluk çekýän halky ýygdy daşyňa
Merwden Seyfeddin, Han Mälik geldi gaşyna

Gaznadan Emin, Temir Mälik goşdy goşuny
Gün saýyn artdy leşgeriň sany Jelaledin
Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
Goýulsa oňa heykel, ilde Batyr artardy

Türkmen öz Batyryna - tagzymlap,baş egerdi
“Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi
Türkmen taryhynda öçmez adyň Jelalleddin
Ömürlük ýaşaýaň sen şazada Jelalleddin

Bar goşunyn alyp Garlyk türkmen Azam geldi,
 Owgandan leşgerli Muzaffar Mälik han geldi
 Tohardan Tetejk gaçyp, ordaň jesedi galdy
 Duşman bosga-Türkmen merde döndi Jelalleddin

Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
 Goýulsa oňa heýkel, ilde Batyr artardy
 Türkmen öz Batyryna - tagzımlap,baş egerdi
 “Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi

Türkmen taryhynda öçmez adyň Jelalleddin
 Ömürlük ýaşaýaň sen şazada Jelalleddin
 Çingiz han ürküp, ýygnan uly goşun garşyňa
 Sygy Kutlug batyryn bellän goşun başyna

Özi synlap Gazna Perwanda guran urşuňa
 Kyrk baş mün jesedinden atly gaçan mekir han
 Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
 Goýulsa oňa heýkel, ilde Batyr artardy

Türkmen öz Batyryna - tagzımlap,baş egerdi
 “Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi
 Türkmen taryhynda öçmez adyň Jelalleddin
 Ömürlük ýaşaýaň sen şazada Jelalleddin

Gaçak dolanyp on mün gizlin atlysyn süren
Mekirligi Tutunypdyr ol ömürlük ýaran

Meñburun Çingiz hany mert söweşe çagyran
Başyň egmän özüň derýa atdyň Jelalleddin

Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
Goýulsa oňa heykel, ilde Batyr artardy
Türkmen öz Batyryna - tagzymlap,baş egerdi
“Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi

Türkmen taryhynda öçmez adyň Jelalleddin
Ömürlük ýaşayaň sen şazada Jelalleddin
Jelalleddin Türkmende, duşmanlardan ar aldy
Çingiz hanam görmändir, asla onuň dek merdi

Gylyç bilen gorapdyr, ar - namys, ata- ýurdy
Taryha çäksiz goşantdyr - adyň Jelalleddin
Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
Goýulsa oňa heykel, ilde Batyr artardy

Türkmen öz Batyryna - tagzymlap,baş egerdi
“Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi

Türkmen taryhynda öçmez adyň Jelalleddin
Ömürlük ýaşayaň sen şazada Jelalleddin

Jahangirde bolmandyr, oňa taý şol döwürde
 Buýsanç bilen ýatlanýar - halkymda köp şygarda
 Janlandyrylan Gahryman ol - çet ýurt kino-eserde
 Dünýä taryh-romanlarda - adyň Jelalleddin

Gurulsa oňa ýatlag, halk zyýarat ederdi
 Goýulsa oňa heýkel, ilde Batyr artardy
 Türkmen öz Batyryna - tagzımlap,baş egerdi
 “Watany şol dek gora” – diýip, oglun erterdi

Gürjüstan, Eýran, Kawkaz - ähli türki illerde
 Hindi, Hytaýda-da adyň Batyr Jelalleddin
 Gadymdyr Watanymyň läleazar ülkesi, asly
 Türkmen - Oguz iller, gurupdyr, döwletler esli

Türkmenistan Döwleti-de - olaryň bir nesli
 Atalaryň arzuwy – geldi azatlyk pasly
 Gurulsa gerçeklere ýatlag – atlar ýazylyp,
 Ediler zyýaratlar - nesilleri düzülip

Goýsak olara heýkel – Türkmende Batyr artar.
 Türkmen öz batyryna – baş egip, tagzym eder
 “Watany şol dek gora” – diýip, ogluny erter
 Watançy ýaşlarmyz gerekdir halkyma ertir

Kändir Türkmeniň batyr - gahryman ogullary
Ýok däldir başga-da ýatlanylman ýatanlary
Garaşsyz Watanymyzda ýatlalyň biz olary
Türkmen Döwleti üçin köp jebir çekenleri

Gurulsa gerçeklere ýatlag – atlar ýazylyp,
Ediler zyýaratlar - nesilleri düzülip,
Goýsak olara heýkel– Türkmede Batyr artar.
Türkmen öz batyryna– baş egip, tagzym eder

“Watany şol dek gora” – diýip, ogluny ertir
Watançy ýaşlarmyz gerekdir halkyma ertir
Indi bolmaz waspyň kemdar öz Watan - ilinde
Tanalyň sen taýsyz Batyr ärler dek älemde

Watan gorap jeň guran Türkmen halkyň önünde
Türkmeniň Baky halk batyry sen Jelalleddin
Gurulsa gerçeklere ýatlag – atlar ýazylyp,
Ediler zyýaratlar - nesilleri düzülip,

Goýsak olara heýkel – Türkmede Batyr artar.
Türkmen öz batyryna– baş egip, tagzym eder
“Watany şol dek gora” – diýip, ogluny ertir
Watançy ýaşlarmyz gerekdir halkyma ertir

Dünýäde Adyň Belli Magtymguly

Ençe asyr geçdi mundan
Baý ýadygär galdy senden
At galman köp han - soltandan
Goşa atly Magtymguly

Ýyldyzdan ýol ýasap gönüden
Geljegi gören has öňden
Ýere nazar salan Aýdan
Jahan diýýär Magtymguly

Beyik adyň bile inen
Başyňa bilim täç gonan
Şygyrlaryn mana uýan
Jahan diýýär Magtymguly

Ne gudratdyr hiç kim bilmez
Her döwürde many synmaz
Indi beýle şahyr inmez
Jahan diýýär Magtymguly

Hak sözleri baky galan
Sönmez öwüt – wesýet bolan
Geni diýen ady alan
Jahan diýýär Magtymguly

Adamzat

Aglap inip, begendirdiň hemmäni
Ilki günün bu jahanda Adamzat
Agzyň açyp soradyň sen emmäni
Ene arañ tyg üzensoň Adamzat.

Eşigiň tämizläp, goýman şlytykda
Göterdiler allan aýdyp goltukda
Assa basyp, ýörjen etdiň galtakda
Adyň tutsa gülüp bakdyň Adamzat.

Günün sanap, täze tälim öwrendiň
Diş çykanda hem dökende jebrindiň
Seýdip ýerde günü ýedi öwrüldiň
Ilki parzyň sünnet boldy Adamzat.

Körleriň arzuwy çykmakdyr ýagta,
Gedaý könli şalyk - etmekdir bagta
Şalar diýýen - täk syr deger mün tagta
Päk sen heniz hyýallardan Adamzat

Soň oniki ýyl bilim – tälim aldyň sen,
Yene baş ýyl şägirt - talyp bolduň sen,
Ýigrimbäş – otuzda durmuş gurduň sen
Ata parza boýun bolduň Adamzat

Bir Ay Görýän Öýümde

Her gün ir turanynda
Bir Ay görýän öýümde
Aşam gaýdyp baramda
Bir Ay görýän öýümde

Däl aýyň ortasynda
Başynda, aýagynda
Elmydama törümde
Bir Ay görýän öýümde

Mydam saçak başynda
Çagalarym üýşende
“Mam! Nahar” - diýişende.
Dürli nygmat bişende

Däl aýyň ortasynda
Başynda, aýagynda
Elmydama törümde
Bir Ay görýän öýümde

Çagalaryň daşynda
Özi durar başynda
Köşeşdiriň joşanda
Bir Ay görýän öýümde

Däl áyň ortasynda
Başynda, aýagynda
Elmydama törümde
Bir Áý görýän öýümde

Uzyn saçlar bilinde
Barsam gözler ýolumda
Daşoguzyň ilinde
Ol Áý meniň dulum

Däl áyň ortasynda
Başynda, aýagynda
Elmydama törümde
Bir Áý görýän öýümde

Gyz – gelinleň sonasy
Göroglynyň Ýunusy
Däldir onuň deňesi
Madonalaň kánisi

Däl áyň ortasynda
Başynda, aýagynda
Elmydama törümde
Bir Áý görýän öýümde

Gülüp baksa kä wagtlar
Çyrasyz jaý ýagtylar
Bize gerek däl tagtlar
Şol aý dursa öýümde

Däl aýyň ortasynda
Başynda, aýagynda
Elmydama törümde
Bir Aý görýän öýümde

Bu gün bahar baýramy
Menä gutlaýan ony
Köpdür dilegleň sany
Sag bolgaý onuň jany

Däl aýyň ortasynda
Başynda, aýagynda
Elmydama törümde
Bir Aý görýän öýümde

***Tebigatyň öz kanuny bar eken
Köp jemagat ony bilmän ýör eken
Öňden aňan Ata – enä dözmezek
Depe – täçden oňa orun ber eken***

Atam - Enemi Ýatlap

Ekläp – saklap ýetişdirdi
Kyn döwürde atam - enem
Erbetlikden çetleşdirdi
Ynjytmany Atam - Enem

Tyg üzen aram daş etmän,
Aglanym galman eşitmän,
Bagryna basyp üşetmän,
“Balam” – diyen Atam - Enem

Gazuw gazyp, çiller çekip,
Künde bilen ekin ekip,
Agşam şamlyk börek бүкүп
Naharlapdy Atam - Enem

Asgyrsak: “Nämboldy” – diýip,
“Ten gyzgyny galdy” – diýip,
Özi iýmän bize goyup,
Ekläpdiler Atam - Enem.

Her gün irden çay bererdi,
Başym sypap ýýdirerdi
Täze eşik geýdirerdi
Gülüp bakyp Atam - Enem

Agyr zähmet çekpdiler
Ajy derler döküpdiler
Ýedimizem bakypdylar
Gije – gündüz Atam – Enem

Yzlap – myzlap, şalyk etdik,
At tutar yaşyna ýetdik,
Aşyk atdyk - balyk tutduk
Guwandryp Atam - Enem

Ýaşlyk el guş uçdy gitdi
Taryh bolup geçdi gitdi
Durmuş ýolun açdy gitdi
Görsün diýip Atam – Enem

Şeyde –şeyde ýigit ýetdik,
Bir gun durmuş toýun tutduk,
Gujagyna agtyk atdyk,
Guwandryp Atam - Enem

Söbet aga Sargyz ýeňne
Diýerdiler Size hemme
Garrylyga ýetip synma
Belki ýazgyt Atam – enem

Ir turup baryp görmäne,
Egilib salam bermäne
Gulluga bir gün durmana
Ýokdur indi Atam - Enem

Atlananda ataraýyn,
Gel arkamda götereýin,
Eliňiz bala batyraýyn,
Diýsem dönmez Atam - Enem

Yzlasam uluslar söküp,
Sorasam gapylar kakyp,
Aglasam dyzyma çöküp
Tapman indi Atam – Enem

Kime berýän uzak ömür,
Kime gurýan duzak ömür
Kime joşýan üzük ömür
Taňrym aldy Atam - Enem

Dünýä sen bir doýmaz däli,
Guradyň miweli bagy,
Kazalap bagt ýeten çagy
Goýduň yetim ata – ena

Ýatan ýeriňiz ýagty bolgaý
Ruhlaryňyz rahat bolgaý
Imanyňyzda hemraňyz
Jaýyňyz behiştde bolgaý

Ukuly dek aňman galdym,
Gaýgy - gama batyp boldym,
Keşblerini ýatlap oňdum,
Asla dönmez Atam - Enem

Nobat aýdar karar tapmaz,
Müň bir gaýga bir iş bitmez,
Aýatdan başga zat ýetmez,
Indi Size Atam - Enem

Bagtly Ene Sen BAHAR!

Es salam aleykum toýa gelenler
Dostlar, ildeş, dogan - gardaş bolanlar
Hormatlap gelmäni borçly bilenler
Diýmek üçin: “Bagtly Ene Sen BAHAR!

Güljan daýza, Yusup, Meret agalar
Bardyr giden guda ýakyn babalar
Nesli nikalansa - ruhlar şatlanar
Dünyäde in bagtly Ene – Sen BAHAR!

Allaň emri ýürekleri duşuran
Perişde goldawy amal aşyran
Bar ýygnanyn toý saçagna üşüren
Hem ata – hem bagtly Ene Sen BAHAR!

Toý tutdyň ýetende sähetli çagta
Kynçylygy ýeňip ýetdiň bu bagta
Hyzmaty buýrsun – wesyetiň nygta
Dünyäde in bagtly Ene Sen BAHAR!

Agtyklar ýetirgeý seni çowluga
Çowluklar ýetirgeý seni ýuwluga
Allajan ýetirgeý baryň beglige
Hem ata – hem bagtly Ene Sen BAHAR!

Ynam bilen söýgi ýakyn gardaşdyr.
Ynam ýitse söýgi bir gara daşdyr
Kalb wesýetim - Wepa, berk bagta başdyr
SERDAR! ŞİRİN BAGTLY ATA-ENE BOL!

Serdara hem Şirine Hanhowuzdan,
Bagt dilän Nobat agaň Daşoguzdan
Insin beýik dagdan, çäksiz deňizden
SERDAR! ŞİRİN BAGTLY ATA-ENE BOL!

Ynjanynda ýoldaşyňa PENA BOL!
Derde şypa- özüň DERMAN HANA BOL!
Ýetmeziniň özüň DESSER HANY BOL!
SERDAR! BİLE BAGTLY ATA-ENE BOL!

Ýaşlykdaky Endigim

Ýaşlykda bildim ýagşy-ýaman bardygyn
Sadaja bölüp baryn iki topara
Birini gazaply hem gaharlylara
Beýlekisin mylaýym – rehimdarlara

Ýakymly sözlani gowydyr öýüttdim
Gyzyklanyp, olaryň edenin etdim.
Käte diň salyp, töweregme seredip,
Ýagşy - ýamana öz bakyşym döretdim ,

Galdy endikler durmuş ýola geçsemde
Ýalan - bakyşdan halys aşa düşsemde,
Jan köýdürüp hakykaty päk aýdýandan
Ýalňyşyp, azaşyp köp ýanyp-bişsemde

Iň gyn zat diýýipdirler päklik, sahylyk
Ondanam gyny öz- özüni aňmaklyk
Dowrümüzde bolup dur iň bir kyn gylyk
Olda täk galyp, hakykata uýmaklyk

Döwür döp- dessury bolupdyr galp- ýalan
Dogrusyn aýtmaz para beren ýa alan
Günde Alladan sirotl mustakem diläp
Ýalan sözlarmi iman-namazly bolan?

Dileg – päk ýol, oňmaz galp bilen bir kalbda
Hilegär -galpdan malyň saklagyn gulpda
Ýylgyryp sözläp, alar göwün açaryn
Ynam göz baglar, gulp goýmarsyň bir zulpde.

Bular üýtgedýär meniň dünýä garaýşym
Ýalançy – kezzaplara bakyş – araýşym
Ýokanç virus dek, olaň artýanyn aňyp,
Diýýän: Düzmükä meniň ýeke baryşym?

Diýýipdirler - Dürsdür Allanyň halany.
Hak goldagaý hoşniýetli, päk bolany
Watanmyz baýýar, berkär, has öňe gider
Tapaýsa ol virusa dönmez dermany

Köfúklide Şehit Bolanlara Bagyşlanýar

Bagşyl oba düşläpdir iki ýüz atly
Köfúkliden gün çykarda Adamlar.
Göwün hoşlap, şire - nahardan esli
Merde dönen ile belli baýtallar.

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly ildeşler

“Ors alan ýurdunda galan ors bolar,
Malynyda olar elinden alar,
Atam aýtdy – “Bary bir orsa galar,
Bar, talaň” – diýen, han ogly Adamlar.

Inipdir Köfúklä gülle ýagdyryp,
Abadan obada ganlar çogduryp,
Mal bermäge bilmän boýun egdirip,
Duşmanam öz läşin seren Adamlar.

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly ildeşler

Şol gün ilin betbagt günü doglan,
Tutuş oba gara tüssä boulan,
Atyz – çilde dökülen gan ýygalan
Iki ýüz nil ot açansoň Adamlar

Ýagy dörän Türkmeniň öz içinden
Baýamakçy ilin talap göçünden
Naçarlary süýrelende şaçyndan
Ar – namysa şehit bolan Adamlar.

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly ildeşler

Gülle şuwlap geçen sagy-solundan,
Kime degen aýakdan, kime bilinden,
İlin gorap, ýarag düşmän elinden
Şehit bolan Tagan kaka Adamlar.

Ýagyň agdyklygyn durubam görüp,
Ýaragsyz ýabaly, jöwherin syryp,
Çykypdyrlar güllä döşlerin gerip,
İlin gorap, şehit bolan Adamlar.

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly İldeşler

Ah çekipdir, Ata, Yusup märemler,
Ýaraga deň gelmän elde ýabalar,
Ýer dölede gizlenipdir çagalar,
Oglan - uşak, garry- gurry Adamlar.

Uçgun ýagyp, kesilmedik atmalar,
Ak oýler otlanan, galman çatmalar,
Gan dökülip – köpelen ýas tutmalar
On baş öýli Köfükli de Adamlar.

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly İldeşler

Örüm saçlar saç ýüz bilen kesilen,
Sypylan, bilezikler - sap ýasalan
Yolunan şaý - sepler boýna asylan
Horlanypdyr, gyz – gelinler, Adamlar

Örküç otly düýe çöken agyllar
Çöp ýatakda diri ýanan köp mallar
Zarynlap göz ýaşly - janawar lallar
Çirkin, nalyş sesler eden Adamlar

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly İldeşler

Mün dokuz yüz ýigrim başın güýzünde
Ýagy alan däne, harman çäjinde,
Süren galan malyň, ördek-gazynda,
Gyşlapdyrlar aç-ýalaňaç Adamlar.

Ýaragsyz ilaty oka tutana,
Malyn bermedigi şol dem atana,
Göze ilen naçara el gatana,
Garşy çykyp, şehit bolan Adamlar

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly İldeşler

Ar-namys, öý üçin başyñ goýmaklyk
Watan – ilin, jandan belent saýmaklyk

Belki ýazgyt - ilden aýat almaklyk
Şehitlere nesip, bolgaý Adamlar.

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan kaka aty bilen jaýlanan
Ýedi ýetim gözi ýaşly aýlanan
Düşmany dost saýmak hata Adamlar

Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly İldeşler

Ýatyr şehit gerçeklerimiz düzülip,
Kimde bellik bar-dur ady ýazylyp,
Kimsinde ýazgylar giden bozulyp,
Şehitlere hormat goýuñ Adamlar

Tagan kaka bilen goýlan ýarag – at
Bu Oguz adaty - In Beýik hormat
Beýançy – gören göz, öz ogly Söbet
Şehitlere aýat buýrgaý Adamlar

**Obadaky öýler oda çawlanan
Tagan şehit at-ýaragly jaýlanan
Ýedi ýetim, Akyl eje daglanan
Zaryn aglap, gözler ýaşly İldeşler**

**Bu däldir erteki - ýa-da rowaýat
Türkmeniň içinden dörän bir apat
Şehitleriň ruhlary bolgaý rahat
Gel diläliň Allajandan Adamlar**

Myrat Turanly

Uzak Türkten gelen Hojam Turanly asly
Biz asyrlar aýra düşen bir ata nesli
Doganlara ýetende supradaşlyk pasly
Çalt inen ýyldyz dek solduň Myrat Turanly

Ata yurt nesibe çeken seni özüne
Talyplarňa joşduň algebradan hazyna
Belki ýiti bilmiň ilmiş şeytan gözüne
Turanda ýaş keşbde galdyň Myrat Turanly

Sapagňyza garaşardy talyplar her gün
Bolsa-da bary matematikadan argyn
Köp ah çekdirdi bize şum habar şol gün
Ýok! Ýok! Ýok! gaýratly Hojam Myrat Turanly

Ýigrim ýedi aýlaw bar bolanyň panyçy,
Daşoguzda bendi bolduň , eýläp jan uçy,
İki mün birinji ýyl – dekabryň on üçi,
Dost-ýaryň eňredip gitdiň Myrat Turanly

Çynmy – ýalan! Başlar heniz duman – ümürlük
Beren bilimlerniz ýatdan çykmaz ömürlük ,
Dünýä gelmek, gitmek ýeke ALLA emirlik
Ýatan yerin ýagty bolsun Myrat Turanly.

2001.12.13

Gitdiň sen Şöhrat!

Garaşmandyk asla aýy habara
Bilmen ýa-da keçlik bolan sabyra
Allaha şükürler – joşan nebere
Agtyklaryň goýup gitdiň sen Şöhrat!

Aglap otyr Maýsadyr, Tumar gyzyň
Habar ýaşa basdy enäniň gözün
Bu nä iş – gonamdan yer alan özüň
Belki emri önden bilip ötdüň sen

Agam diýýar Mähri, Mira, Baharam
Şöhrat ogly diýýär -Timur, Murigem,
Alla joşdy saňa ençe agtygam
Guwanyp ýörmäni ötdüň sen mundan

Ýatlaýan ýörenmiz bile Sibirde
Allajan gorady goýman jebirde
Şükür aman geldik howply döwürde
Gysga ömür bilen ötdüň sen Şöhrat

Bilmen neneň bolan agyr hadysa
Haku – nähak iniň Merdan bilmeşe
Geni aýdan dek : “Adam gelse ölmese”
Armanly –armansyz diýmän gitdiň sen

Elmydam görerdik seň güler ýüzün,
Razy bol - geç bolsa günämiz biziň
Düýşümde meýdiň dur üstünde buzuň
Alladan aýanlyk alyp gitdiň sen.

**Ýaş giden gaýyn agam
Şöhrada bagyşlaýan!**

Süýtdeş inim Durdybaý

Bir çakrymlyk arany baş ýyllap uçup,
Gün daşyndan kosmosda baş aýlaw geçip,
Minut gutlag okadyň awtomat açyp,
İş üstüne geleňde inim Durdybaý

Sagbol ýatladyň mün ýarym gün agansoň,
Gelin toý gutlap, agtyk sünnet bolansoň,
Sen ýat bolsaň da şüt emişen dogansyň,
Ýakynyň ýat eýleme inim Durdybaý.

Gutlaga mynasyp my şygryň bary ?
Dürs sözlüdir Allanyň söýen dost – ýary.
Kuranda hak ýolunda ölenler diri
Nähak söz aýtmakdan saklan Durdybaý.

Çowdur ýa seň bilen tirkeşip ýörmedik
Onbir ýaşdan soň bir-birimiz görmedik
Asla gürründeşlik, daw, jedel gurmadyk.
Gybat, töhmet - günäni saýgar Durdybaý

Marks, Lenin goşma baha döwlet dolapdyr
Darwin jedeli : “...Maýmyn adam bolupdyr.”
Bu dialektik - ylmy ösüş ýollukdyr
Aňmaza ol-da dawa - inim Durdybaý

Gep alyşarmy deň gelmese göz ýetim
Bilim alanlar bilen bazardan satyn

Bag-bakja guratmazmy zeý suwdan tutum
Ylymda miwe ýat bolmazmy Durdybaý

Ogry – tilkidir mydam, şir görse gorkýan,
Neneňsi atka seňki – agaňdan ürkyän,
Haramhordan daş – arassa ýörse erkan
Towşanam şire döner inim Durdybaý

Bir aç pil dynman molar eken elmydam
Bir oylan görüp, hörekläpdir çydaman
Soň duşanda oglanyň köwşüni ýalan
Burny deşik gul bolan pilem Durdybaý

Nesibedir emmek obadaş ýeňňäni,
Diňdiren berip öz göwsünden emmani,
Ýatan ýeri ýagty bolsun ol bendäniň
Ýady ýakyn edipdir enem Durdybaý.

Edebiň ýagşysyn al - ulyny sylala!
Söz manysyn aňmaza – hakam bir dawa.

Akyldar inä - bormy, at dakmak aga?
Gutlagyňa köp sagbol şahyr Durdybaý

Öwütde : “ Manysyn aň – okasaň namaz ”
Bilimden daş kân ilde – aýdanyn aňmaz
Ylym bir doly hazynadyr egsilmez
Açsaň söz – açar ol göz, inim Durdybaý

Hoşa tapmasaň urmagyl çöpe – çöre
Açyk göwün - dury aň, batmasyn kire
Goý diýsinler: “Hä ..ol akyldar, şahyra...”
Nobatýň nesihatý şu alsaň Durdybaý

Dolan aý sen dolanaý

Syrym aýdyp bilmesem
Gözüm aýryp bilmesem,
Näderin men dogan aý
Dolan aý sen dolanaý

Sen kim üçin doglan aý
Bariñe bir dolanaý
Bakaýyn jemalyña
Dolan aý sen doglan aý

Hyýalymda ýanymda
Nazar düşse janymda
Gitmez bolduñ aňynda
Oda saldyn dolanaý

Sen kim üçin doglan aý
Bariñe bir dolanaý
Bakaýyn Jemalyña
Dolan aý sen doglan aý

Nazaryndan ten diglär
Ol hanjar ýürek tyglar
Bi alaç duýgy aglar
Jemal sen bir dolanaý

Sen kim üçin doglan aý
Bariňe bir dolanaý
Bakaýyn Jemalyňa
Dolan aý sen doglan aý

Jemalyň nurlar saçýar,
Gören badym erk gaçýar
Göwün elden suw içýár
Ody duýmaz dolanaý

Sen kim üçin doglan aý
Bariňe bir dolanaý
Bakaýyn Jemalyňa
Dolan aý sen doglan aý

Dolan aýyň tüýs taýy
Ýa-da onuň bäsdeşi
Wah bolsamdym ýaşdaşy
Sen kim üçin doglan aý

Sen kim üçin doglan aý
Bariňe bir dolanaý
Bakaýyn Jemalyňa
Dolan aý sen doglan aý

**Döran ot goşga döndi
Syrym açylman galdy
Aýralyk ýaşdan boldy
Sen kim üçin doglan aý**

**Sen kim üçin doglan aý
Bariňe bir dolanaý
Bakaýyn jJemalyňa
Dolan aý sen doglan aý**

Gara Göz

İnce barmak elleri
Dokar haly gölleri
Dünyäniň ter gülleri
Ýakañdadyr gara göz

Saçak, nanyndan belli
Çar künjekde gara göz
Otuz asyr geçiren
Milli geýmiñden belli
Türkmen gyzy gara göz
Gapba, gapba gara göz

Öz diken taýhasynda
Edep – ekram paýhasynda
Gaşly saçýüz - örümde
Öwşün atar gara göz

Türkmen naşşynyň ömri
Üç mün ýyldan has aňry
Piterde dur oň biri
Ermitajda gara göz

Wasp hoşasy galmandyr
Saňa bäsdeş bolmandyr
Ýel maýanyň ýolunda
Taýsyz ýyldyz älemde

Watanynda toý günde
Toý lybasyň geýgindä
Gyzyl öwsüp, sap gaşlar
Görkün goşsun gara göz

Baý mirasa eýe sen
Zerleriň dik toýa sen
Geljege bol uýa sen
Ýaşlar içre gara göz

Don ýaka, aýlaw zerli
Parça güller jaý ýerli
Gün şöhle eýmenerli
Beslenende gara göz

Şaý – sepiň baryn dikgin
Dagdan, sümselän dakgyn
Olar saza ses goşsun
Tans edeňde gara göz

Syrgaň dakyp, geý lybas
Bilezik geý, monjuk as
Gupba bukaw galmasyň
Tumaram dak gara göz

Ýüzükleriň baryn geý
Alyn şaýyň soňa goý
Wah Gursakçaň ýerleşmez
Göwüsünde gara göz

Ýeňselik dursun soňa
Ýer ýokdur gülyakaňa
Eginligiň dak yöne
Bezen bu gün gara göz

Asyk, apbaslar dikgin
Ýeňaralaryň dakgyn
Bezeglerden saz çyksyn
Tans edeňde gara göz

Näzleri göwne ýakar
Janomde nagyş diker
Nazar asykdan bakar
Türkmen gyzy gara göz

Ýolda, yzda Laptoply
Hard disk nagyşdan doly
Saýlap diker Embörtde
Gerek gülün gara göz

Näzli yörüşi bardyr
Sada duruşy bardyr
İşiň görüşi bardyr
Lak ataýsaň gara göz

Nobat aýdar söz sapdyr
Hyýalda saz ýol köpdür
Bagşa hoş owaz tapdyr
Öz waspyňa gara göz

Saçak, nanyndan belli
Türkmen gyzy gara göz
Otuz asyr geçiren
Milli geýmiňden belli
Çar künjekde gara göz

Gülnar

İnternet perişde işi
Görmedim men asla düýşi
Aldyň barja akyl – huşy
Göze ilmez peri Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

İr bahardy söz gatany
Daňdan dört gelip ýeteni
Bu nä duzak oň atany
Ýitip gitdiň peri Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Mail.ru da salamlaşdyk
Bäş – on agyz kelamlaşdyk
Bilmen neneň baglanyşdyk
Ýa ol saçyň tary Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Diydiň sen başyň boşlygyn
Uky tutmaz nähoşlygyň
Anketaňyň ýalňyşlygyn
Otuz ýedä ýeten Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Suratynda taýsyz Gözel
Saňa köp düzerler gazal
Bahar aýlar gowy menzil
Gapyl tenler piri Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Eger bolsa iki peri
Sen bolmaly onuň biri
Her bir sözüň derde däri
Hassa jana lukman Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Diýdiň: “Köpmi sende Gülnar”
Soragyňdan jansyz janar
Belki täleýde adyň bar
Sen onda yeke-täk Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Diýdiň: “Bolsa ýyly gujak
Neneň mailda oturjak”
Rugsat berseň “Miriň” görjek
Goşsaň “Mail Dosta” Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Salgyňy berseň barayyn
Güler jemalyň göreýin
Mydam bileje ýöreýin
Tutup näzik eliň Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Bilmen çynmy - ýalan halyň
Nirelerde salgylaryň
Aýdaý düşgeý meniň ýolum
Görmäne didaryň Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Ýöne sen gelgin gönüňden
Duzagyň açgyn öňünden
Ýogsam muny oka formdan
Jadylaryň piri Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Nol alty segsen bir Gülnar
İnternetde loginiň bar
“Çeper” goňşyň erter habar
Açmasaň bu syry Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Sözleriň bar aýdyň, dury
Etme oýun - hanjar ury
Bes et indi duzak gury
Bilmen kimiň ýary Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Uky derdin maňa berdiň
Loginiňi ýapyp ýördüň
Belki menden ýaman gördüň
Açar aý sen köri Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Şygrym saňa sowgat etjek
Syyň açsaň dowam etjek
Ýogsam sözüm tamam etjek
Borsuň nesip ýary Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Gije habar gatan özüň
Belki täsiridir ýazyň
Aýýdan Nobat agaň gyzym
Sowala jogabym Gülnar

Sen meni ýakma, gynama
Näz etseň etde oýnama
Jan berip gapyl tenime
Ýaňy dogan aý dek Gülnar

Sen Söygüli Ýarym Bolsañ

Seniň garaja gözleriň
Ýakdy ýüregim sözleriň
Diňlärdim men owazlaryň
Sen söygüli ýarym bolsañ

Eneňe malym bereýin
Ataňa barym bereýin
Al şirin janym bereýin
Sen söygüli ýarym bolsañ

Alladan seni diläýin
El berseň eliň alayın
Ýoluňda gurban bolaýın
Sen söygüli ýarym bolsañ

Eneňe malym bereýin
Ataňa barym bereýin
Al şirin janym bereýin
Sen söygüli ýarym bolsañ

Eneň gözlär baý giýewin
Ataň islär öz süýegin
Eýlegin Mana aýawuň
Meniň söýen ýarym bolsañ

Eneňe malym bereýin
Ataňa barym bereýin
Al şirin janym bereýin
Sen söýgüli ýarym bolsaň

Güller düşäp baksam ýolyň
Armanym ýok bolsam guluň
Bagtly bolun diýse ilim
Sen söýgüli ýarym bolsaň

Eneňe malym bereýin
Ataňa barym bereýin
Al şirin janym bereýin
Sen söýgüli ýarym bolsaň

Baýlyk soňy mydam gaýgy
Gaýtalanmaz ilki söýgi
Ýatdan çykamaz yşka köýgi
Sen söýgüli ýarym bolsaň

Eneňe malym bereýin
Ataňa barym bereýin
Al şirin janym bereýin
Sen söýgüli ýarym bolsaň

Meni köpden bäri ine şu pikirler çuňňur oýlandyrýar: Gadymy adam we başgada birnäçe has gadymy zatlaryň, ýerleriň atlarynyň başga çet ýurt dilleriniň içinde - de bir halk bolan türkmen we türki sözlerinde aýdyň ýaly galandygy (finge- penje, Jungle – jeňnel (Angl.finge,jungle), adam -(ilkinji adamyň ady we adam sözi), Atilla- Ata il, il atasy (gadymy il , il atasy (отец народа), Ak gün– Ak hun (Ak süňk ya-da arassa ganly), Miçigan – (miçgey- türkmen tiresiniň ady), Çikago–çykalga (Şol ýerde deňiz ýaka uly Miçigan kölünde ýerleşen port Çikagolygy we miçgeýleriň türkmen ýomut tiresinde barlygy hem de türkmen dilindäki çykalga sözüne gabat gelmegi, bir dälde üç faktyň tötänleýin bolmagynyň mümkin dældigi bilen esaslandyrsa bolar. Miçiganam indeýleriň şol ýerli tiresiniň ady bolmagyny çaklaýaryn.

Türkmenistan we türki halklara goňşy döwletlerdäki gadymdan gelýän ýer - ýurt, dag, deňiz atlary hemmä belli boluşy ýaly sanardan has kän. Ol sözler, atlar bütin Adam atamyzdan bär bolan adamzat taryhynyň içinden eriş- argaç bolup geçen. Şu pikirler, adamzadyň we türkmen- türki halklary baradaky taryhy maglumatlar bilen 1980 –nji ýyllardan bäri gyzyklanyp men öz pikirlerimi jemlap, olaryň diňe esasy ýerlerini ýerleşdirip, mundan 20-30 ýyl öň goşgy setirlerine geçirende 34 kuplet onbirmä gysgaldyp, ýerleşdiripdim. Bu kitapda da şol goşgylarymy topladym.